

Innehållsförteckning

Mark- och vattenanvändning

Mark- och vattenanvändning

Kommunens ställningstagande

Hasselforsområdet

Utvecklingsstrategier

Sammanhängande bostadsbyggelse

Verksamheter & industri

Transportinfrastruktur

Teknisk anläggning

Areell näring

Grönområde och park

Natur och friluftsliv

Landsbygd

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Hasselfors utvecklingsplan

Laxåområdet

Utvecklingsstrategier

Mångfunktionell bebyggelse

Verksamheter & industri

Transportinfrastruktur

Teknisk anläggning

Areell näring

Grönområde och park

Natur och friluftsliv

Landsbygd

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Laxå utvecklingsplan

Röforsområdet

Utvecklingsstrategier

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Verksamheter & industri

Transportinfrastruktur

Teknisk anläggning

Areell näring

Grönområde och park

Natur och friluftsliv

Landsbygd

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Röfors utvecklingsplan

Finnerödjaområdet

Utvecklingsstrategier

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Verksamheter & industri

Transportinfrastruktur

Teknisk anläggning

Areell näring

Grönområde och park

Natur och friluftsliv

Landsbygd

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Finnerödja utvecklingsplan

Tivedsområdet

Utvecklingsstrategier

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Verksamheter & industri

Centrala Tiveden

Transportinfrastruktur

Teknisk anläggning

Areell näring

Grönområde och park

Natur och friluftsliv

Landsbygd

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Tived utvecklingsplan

Mark- och vattenanvändning

Mark- och vattenanvändning

I kapitlet mark- och vattenanvändning omsätts de strategiska planeringsinriktningarna till preciserad mark- och vattenanvändning. Beskrivningarna av nuläget ligger till grund för den fortsatta utvecklingen. Kapitlet består av geografiska beskrivningar av utveckling och bevarande indelat i fem olika områden som täcker hela Laxå kommuns yta:

- Hasselforsområdet
- Laxåområdet
- Röforsområdet
- Finnerödjaområdet
- Tivedsområdet

Respektive område innehåller en tätort, eller en småort och landsbygd. Områdena utgör inga officiella gränser utan ska ses som ett praktiskt sätt att i översiktsplanen beskriva de olika kommundelarnas särart och utvecklingsförutsättningar.

I kartan finns det lager som geografiskt visar på den föreslagna utvecklingen av kommunen. Genom att klicka på enskilda ytor nås ytterligare information om vad som gäller för den separata ytan.

 [VISA MARK- OCH VATTENANVÄNDNING](#)

Kommunens ställningstagande

Kommunen är positiv till en hållbar och sammanhållen (förtätad) ortsbebyggelse och planen pekar inte ut några nya bostadsområden utanför orterna med undantag av ett stråk längs Skagern som redan delvis är bebyggt. Även för verksamhetsmark pekar planen ut nya områden utifrån ett hållbarhetstänk och dessa ligger i direktanslutning till redan detaljplanerad mark i orterna. Undantag är verksamhetsmark för ekoturism eller andra utvecklingar som kan etableras på landsbygderna och stärka ekologiska, kulturella och sociala värden.

Sammanhållen bebyggelse ska prioriteras och är centralt för de utpekade utvecklingsområdena. En tätare bebyggelse medför att service är möjlig att upprätta och utveckla.

Utvecklingen på landsbygden ska fokusera på att ta vara på naturen för att skapa attraktiva boendemiljöer.

Oavsett plats eller typ av förändrad mark- och vattenanvändningen behöver hänsyn riktas till de natur- och kulturvärden som redan finns på platsen. Vissa områden kräver en större hänsyn än andra, såsom historiska miljöer och miljöer med särskilda biotoper, arter eller andra naturvärden som kräver skydd.

Utvecklingen som sker i kommunen kan påverka mark, vatten och luften. Den potentiella påverkan av en förändrad mark- och vattenanvändning ska utgå från de gällande miljökvalitetsnormerna som fortsatt ska efterlevas för att minska påverkan på människors liv, hälsa och miljö. Samtlig utveckling i kommunen ska således baseras på hänsyn till föroreningar, andra risker förknippat med negativ påverkan på mark och vatten och riktvärden för buller.

Kommunen ska ta fram underlag och program för att förtydliga arbetet med hanteringen av allmänna vattentjänster och vattenförekomster. På sådant sätt håller en vattentjänstplan (se del om [VATTENTJÄNSTPLAN](#)) samt ett

naturvårdsprogram på att tas fram som bland annat kommer att inkludera beskrivningar över hur kommunen kommer att hantera vattenförekomster.

För att utvecklas hållbart i dessa frågor ser kommunen ett stort behov av att ha en kontinuerlig dialog med befolkningen, besökare, aktiva i organisationer, föreningar och näringslivet. Den kontinuerliga dialogen ska bidra till att utvecklingen ska ske utifrån faktiska intressen och behov som finns i kommunen.

"Responsible travel to natural areas that conserves the environment, sustains the well-being of the local people, and involves interpretation and education" (TIES, 2015). "Ekoturism är ansvarsfullt resande som bidrar till skyddet av naturmiljöer och till lokalbefolkningens välbefinnande" (Naturturismföretagen).

Hasselforsområdet

Området består av tätorten Hasselfors med 379 invånare (SCB 2020) och den omgivande landsbygden med 174 invånare (SCB 2020). Hasselforsområdet utgör den norra delen av Laxå kommun. Området gränsar till Degerfors kommun med Svartå som närmaste tätort respektive Lekebergs kommun med Mullhyttan som närmaste tätort. Merparten av all mark i Hasselforsområdet är skog som ägs av Sveaskog och företaget bedriver ett omfattande skogsbruk. Största privata markägare är Bålby gård som är en ekologisk gård med mjölkkor samt uthyrning av bostäder. Största arbetsgivare är Setras sågverk.

Hasselfors styrkor är den trygghet som det lilla samhället kan ge, arbetstillfällen på sågverket samt sjöarna för bad och fiske. Vidare erbjuder landsbygdens skogar och naturreservaten starka naturupplevelser. Hasselfors är "villaidyllen i skogen".

Hasselfors är en gammal bruksort med anor från 1600-talet. Brukets verksamheter var järnframställning, smide, torvbrytning, jord- och skogsbruk. I Hasselfors finns intressanta kulturmiljöer kvar och i bruksmuséet, som ägs av byalaget, visas brukets och bygdens verksamheter under gångna sekler.

Utvecklingsstrategier

Kommunen ska skapa förutsättningar för utveckling på följande sätt:

- Nya villor och radhus i Hasselfors byggs strandnära
- Flerbostadshus byggs centralt i Hasselfors där det funnits hus tidigare
- Sågverket i Hasselfors ska ges möjlighet att växa
- Verka för mindre företagsetableringar till Hasselfors
- Verka för ökad trafiksäkerhet på väg 511 genom Hasselfors
- Verka för att cykelvägen längs väg 511 förlängs
- Mark reserveras för att möjliggöra framtida tågstopp i Hasselfors
- Det ska vara möjligt att bygga enstaka enbostadshus på landsbygden

Mark- och vattenanvändningen i Hasselfors ska prioriteras utifrån de åtgärder som är beskrivna ovan. Utvecklingen ska ta hänsyn till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Höga natur- och kulturvärden kräver särskild hänsyn.

 [VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR HASSELFORS I KARTAN](#)

Sammanhängande bostadsbyggelse

Bebyggelsen i tätorten Hasselfors ligger mellan sjöarna Toften och Teen som förbinds av Svartån. Den norra delen präglas av byggnader och fornlämningar från den gamla bruksepoken som inleddes i slutet av 1600-talet. Här finns också en anläggning för vattenkraft som är i bruk.

Sågverket dominerar den mellersta delen av tätorten och här finns också kyrkan, förskolan och ett HVB-hem samt enstaka bostäder i öster. Den södra delen av tätorten består av villor samt några enstaka flerbostadshus. Hasselfors saknar kommersiell service. Försök med obemannad livsmedelsbutik har gjorts.

Det finns goda möjligheter för Hasselfors att kunna växa i befolkning. Översiktsplanens utpekade områden för nya bostäder i samhället och ökad inflyttning av barnfamiljer ger en potential på upp till 200 fler invånare. Översiktsplanen pekar ut fyra markytor (H1, H2, H3, H4) för att möjliggöra en befolkningsökning. För att göra det möjligt att i någon mån etablera kommersiell service pekas plats ut för en obemannad livsmedelsbutik eller utlämningsställe av varor (H3).

Förskolan Junibacken har betydelse för den lokala samhällsutvecklingen och befintlig yta bedöms vara tillräcklig om behov av utbyggnad uppstår. I anslutning till förskolan finns idrottshall. En fotbollsplan finns i norra delen men Hasselfors saknar organiserad fotbollsverksamhet. Vid Nygatan har kommunen byggt en aktivitetspark och där står också skulpturen Hasselhoppa.

Laxå kommun är positiv till etablering av företag, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Hasselforsområdet men planen pekar inte ut någon specifik mark.

Verksamheter & industri

Sågverket i Hasselfors påverkar omgivningen. Främst är det sågspån som kan blåsa ut från området och in på bostäder. Lastbilstransporter till och från sågverket påverkar också boende- och trafikmiljön. Företaget planerar att öka andelen

tågtransporter av sågade trävaror. Om företaget har behov av nybyggnation utanför befintliga sågverksområdet är området med timmerupplag lämpligt (V1). Dock begränsar själva timmerupplaget möjligheterna till en större expansion. Ett område (V2) i södra Hasselfors föreslås som lämpligt för framtida etablering av lättare industri och lager.

Transportinfrastruktur

Väg 511 går rakt genom Hasselfors och trafikeras bland annat av lastbilstransporter till och från sågverket. En separat gång- och cykelväg finns längs väg 511 genom samhället och bör förlängas i vardera ände. Skyddet av gång- och cykeltrafikanter behöver förstärkas då dessa ska korsa väg 511. Det är möjligt att cykla på grusvägar mellan Hasselfors och Laxå utan att behöva cykla på en större trafikerad väg.

Värmlandsbanan som går genom Hasselfors trafikeras med både gods- och persontrafik. På sågverket lastas timmer och sågade trävaror för att transporteras på järnväg.

När den så kallade flaskhalsen mellan Alingsås och Göteborg åtgärdas ökar kapaciteten på Västra stambanan vilket kan öppna upp för fler tåg på Värmlandsbanan. Tågstopp i Hasselfors blir troligen inte aktuellt under planperioden men mark reserveras (T3) för att göra det möjligt om det blir samhällsekonomiskt lönsamt i framtiden.

Teknisk anläggning

Hasselfors kraftstation är ett litet vattenkraftverk som utnyttjar höjdskillnaden mellan Toften och Teen.

Hasselforsområdet har inga vindkraftverk.

Dricksvattnet i Hasselfors produceras i Laxå vattenverk. Råvattnet kommer från Norruddens grundvattentäkt. I vattenverket filtreras, pH-justeras och desinficeras vattnet innan det pumpas till Hasselfors.

I Hasselfors avloppsverk renas avloppsvatten från Hasselfors och Mullhyttan. I Hasselfors avloppsverk renas varje dygn cirka 500 000 liter avloppsvatten. För att få en ännu bättre rening av avloppsvattnet har avloppsverket i Hasselfors kompletterats med en våtmark som det renade avloppsvattnet passerar innan det släpps ut i Teen.

Areell näring

Bålby är en större gård som bedriver ekologiskt jordbruk med mjölkkor. Skogsbruket domineras av Sveaskog. I övrigt finns ett fåtal mindre lantbruk, omgivna av Sveaskogs marker. Den jordbruksmark som finns kvar i Hasselforsområdet bör bevaras så långt det är möjligt.

Grönområde och park

Kommunen har det yttersta skötselansvaret för mark vid Lillängen, fotbollsplanen samt parkmarken vid Nygatan. Laxåhem sköter grönytor i anslutning till sina hyresbostäder. Kommunens naturmark i Hasselfors sköts enligt skogsbruksplanen, som presenterar åtgärder som tar hänsyn till sociala och naturvärden.

Kommunen ska arbeta aktivt för att bevara fridlysta arter och för att bekämpa invasiva arter.

Natur och friluftsliv

Naturen runt Hasselfors är intressant för det rörliga friluftslivet och turism. Idag saknas boendeanläggningar som till exempel en camping. Kommunen har en positiv inställning om en etablering blir aktuell men inga särskilda markområden pekas ut i planen.

Lillängen i norra Hasselfors består av ädellövskog som utvecklas och skyddas via ett naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen. Lillängen har ett elbelyst motionsspår.

Vandringslederna Bergslagsleden och Munkastigen går genom Hasselforsområdet och den senare rakt genom Hasselfors. Det finns en kommunal badplats vid Sundet.

Landsbygd

Det är relativt få bostäder på landsbygden. De flesta i ett stråk längs vägar i nord-sydlig riktning samt enstaka bostäder i skogsområdet norr om Toften. Många av de gamla torpen och de mindre gårdarna är idag fritidsboende och några enstaka kan hyras av turister.

Byn Porla, inklusive det före detta stationsområdet, har 43 invånare (SCB 2020). Porla, som är en före detta brunnsort, har en intressant kulturmiljö och flera av byggnaderna från brunnsepoken är bevarade. I Porla finns det ett företag som tappar

källvatten på flaskor. Om företaget behöver expandera i Porla kan inte byggnation ske öster om befintlig byggnad då tomten ansluter till Grindstugemossen. Företaget äger mark centralt i Porla men innan en eventuell utbyggnad kan tillåtas behöver en detaljplan tas fram. Vid eventuell nybyggnation ska stor hänsyn tas till kulturmiljön.

Laxå kommun är generellt positiv till byggnation av bostadshus för permanentboende på landsbygden. I en befintlig bymiljö kan byggnation ske med enstaka bostadshus för permanentboende. På en lantbruksfastighet ska det vara möjligt att uppföra en kompletterande bostad för att till exempel möjliggöra generationsboende.

Vidare är kommunen positiv till att nya så kallade hästgårdar kan tillskapas i anslutning till betesmark som annars kan riskera att växa igen. Anpassning ska ske till befintlig bebyggelse avseende placering samt till lokal byggnadstradition och behandlas utifrån arkitektonisk kompetens. Bebyggelse eller annan form av etablering på brukningsvärd jordbruksmark eller betesmark med värdefulla signalarter bör undvikas men kan tillåtas om väsentliga samhällsintressen tillgodoses och inga alternativ finns.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Hasselforsområdet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Laxå kommun har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses områden som är lämpligt för utveckling av landsbygden och som är av ett sådant slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden.

Laxå kommuns utpekade LIS-områden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

 [VISA LIS-OMRÅDEN I KARTAN FÖR HASSELFORSOMRÅDET](#)

 [HASSELFORS LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

 [LAXÅ KOMMUN LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

Hasselfors utvecklingsplan

Laxå kommun beslutade 2017 om en utvecklingsplan för Hasselfors med ett antal ställningstaganden. Under den tid som översiktsplanen gäller planerar kommunen att uppdatera utvecklingsplanen. Syftet är att den ska stämma bättre överens med både den faktiska utvecklingen som sker och den utveckling som kommunen, tillsammans med invånare, företag och föreningar vill uppnå på orten. Den uppdaterade utvecklingsplanen kommer därefter att användas som tematiska tillägg till översiktsplanen.

 [HASSELFORS UTVECKLINGSPLAN \(PDF\)](#)

Laxåområdet

Området består av tätorten Laxå med 3202 invånare (SCB 2020) och den omgivande landsbygden med 675 invånare (SCB 2020). Laxåområdet gränsar i öster till Hallsbergs kommun. Landsbygden runt Laxå domineras av skog som i huvudsak ägs av Sveaskog. Borasjön, sydväst om tätorten, har bostäder med sjönära lägen men i övrigt saknar Laxåområdet sjönära lägen för ny bebyggelse. Laxån som rinner genom centrala Laxå tätort ger vattenkontakt, vilket är uppskattat av invånarna.

Laxå är kommunens centralort och erbjuder offentlig och kommersiell service till hela kommunen. Viktiga centrala offentliga funktioner är Laxås förskolor och grundskolor samt särskilt boende för äldre.

När järnvägsstationen öppnade 1866 var det starten på Laxås framväxt som stationssamhälle och idag är tågstoppen avgörande för kommunens utveckling. Stor betydelse för Laxås utveckling har företaget ESAB haft och har fortfarande. Det finns flera industriföretag som är viktiga för kommunens utveckling; Laxå Special Vehicles och Stellana bara för att nämna några.

Laxås styrkor är den avancerade tillverkningsindustrin och dess arbetstillfällen, möjligheterna till tågpendling, den omgivande skogen för motion och rekreation samt den omfattande kommersiella servicen som gör livet enkelt att leva.

Med sina styrkor och sitt strategiska läge har tätorten Laxå goda förutsättningar att kunna växa i befolkning, förutsatt god näringslivsutveckling i framför allt industrin och besöksnäringen vid E20.

Befolkningsprognoser (SCB) visar dock på att befolkningen i Laxå kommun kommer att minska fram till 2040. I detta kapitel har vi ändå valt att peka ut områden för bostäder för att skapa förutsättningar för en befolkningsökning. Ambitionen i kommunen är att trenden kan vända genom en större företagsetablering eller flera mindre etableringar. I dagsläget vet vi heller inte i vilken utsträckning Laxå påverkas av de stora företagsetableringarna i Mariestad och Hallsberg.

Utvecklingsstrategier

- Nya bostäder i Laxå byggs i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse
- Öka attraktiviteten att bo i befintliga flerbostadshus
- Mark reserveras för både befintliga och nya industrier
- Kommersiell service koncentreras till Centrumtorget och vid E20
- Fortsatt satsning på säkra skolvägar
- Möjliggöra att fler går och cyklar till och från tåget i samband med pendling
- Verka för att trafiksäkerheten i rondellområdet förstärks
- Det ska vara möjligt att bygga enbostadshus på landsbygden

Mark- och vattenanvändningen i Laxåområdet ska prioritera de åtgärder som är beskrivna ovan. Utvecklingen ska ta hänsyn till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Höga natur- och kulturvärden kräver särskild hänsyn.

 [VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR LAXÅ I KARTAN](#)

Mångfunktionell bebyggelse

Oavsett var bostaden finns i tätorten Laxå är det gång- och cykelavstånd till offentlig och kommersiell service samt till naturen och järnvägsstationen. Detta är goda förutsättningar för en hållbar utveckling i Laxå och är attraktiva värden för potentiella inflyttare.

Attraktiviteten i de befintliga flerbostadshusen ska stärkas genom fortsatt utveckling och förbättring. Särskilt viktigt är att också utemiljön utvecklas i Laxåhems fastighetsbestånd, bland annat genom trädplantering, utveckling av trivsamma innergårdar och utemiljöer nära bostäderna.

Befintlig detaljplanerad mark för bostäder möjliggör en fortsatt sammanhållen bebyggelse. Laxå är en liten tätort där bebyggelsen är sammanhållen och bostäderna varierar i typ, något som bidrar till att minska risken för segregation.

Befintliga detaljplaner med obebyggd mark för bostäder, föreslagen ej detaljplanerad mark för bostäder samt minskade vakanser i befintligt lägenhetsbestånd ger en potential om cirka 600 fler invånare.

Ekobyn Saltängen (L1) bebyggs med hyreslägenheter, bostadsrätter, friköpta radhus och villor. Biblioteket planeras att flytta till Centrumtorget (L2) där platsen ska utvecklas till en mötesplats med flera verksamheter samlade.

Om behov uppstår föreslås en förtätning ske centralt genom nya flerbostadshus (L4, L5) med service på gångavstånd. Det finns detaljplanerad mark för både enbostadshus och flerbostadshus i sydöstra Laxå (L6, L7, L8), vilket ska ses som en värdefull reserv. Utifrån att det redan finns tillgänglig infrastruktur för områdena L1, L7 och L8 kan de i översiktsplanen ses som särskilt prioriterade och tillgängliga.

Centrumtorget är den centrala samlingsplatsen i Laxå. Här möts människor, sker aktiviteter på torget och vardagens behov av varor och tjänster tillfredsställs. Runt om Centrumtorget är det bostäder vilket skapar förutsättningar för en levande plats med människor i rörelse och upplevd trygghet. Detta förstärks av hållplatsen för kollektivtrafik, Ramundergårdens äldreboende, mötesplats för seniorer, bibliotek med konsthall, restauranger och kommunkontoret på Postgatan. Många promenerar på Postgatan mellan bostad, affärer och resecentrum via Centrumtorget i samband med skol- och arbetspendling. Genom att koncentrera lokal handel till Centrumtorget möjliggörs omvandling av före detta butiker på Postgatan till bostäder.

I Laxå tätort finns det två skolor, Centralskolan och Saltängsskolan. I anslutning till respektive skola finns Laxås två förskolor. Skolorna och förskolorna föreslås kunna byggas ut på befintliga områden om behov uppstår och inga nya områden behöver därför pekats ut.

Boende för besökare tillgodoses genom de hotell som finns i tätorten. På Klockartorp, i Laxås västra utkant, finns detaljplanerad mark för en större besöksanläggning med övernattningsstugor samt bostäder. Området kan också vara lämpligt som service till rastande lastbilschaufförer.

Laxån som rinner genom Laxå utgör en översvämningrisk och åtgärder behöver vidtas i takt med att klimatförändringar påverkar vattenflöden. Träden, grönytor och den omgivande skogen är viktiga för ortens klimatpassning och ska så långt det är möjligt bevaras. Ytorna vid E20 är mycket lämpliga för etableringar och kommunen ska fortsatt förbättra förutsättningarna. I arbetet att nå klimatmålen ska kommunen reservera mark vid E20 för laddning av bil och tung trafik.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Laxåområdet.

Verksamheter & industri

Den avancerade tillverkningsindustrin med dess många arbetstillfällen har mycket stor betydelse för tätorten Laxå och också för hela kommunens utveckling. Går det bra för industrin, går det bra för Laxå. Service till trafikanter på E20 är också viktigt för arbetstillfällen och tillväxt. Det är skälen till att kommunen, utöver befintlig ledig detaljplanerad mark, pekar ut nya stora områden för verksamheter som en strategisk reserv.

För att säkerställa att befintliga industrin har möjlighet att växa och att nya kan komma till föreslås nya områden i direkt anslutning till befintliga. Planen pekar ut ny mark för industri väster om ESAB-området (V11). Ytterligare ny mark pekas ut öster om Storängen för industri och service till E20-trafikanter (V14) samt en utvidgning (V16) vid Venavägen. Etableringar i området (V14) ska ta hänsyn till infrastruktur och vattenskyddsområdet som angränsar till området. Mark för kompletterande handel och tillverkning pekas ut norr om Laxå Marin och Fritid (V18).

Vidare föreslås att området söder om Laxå Marin och Fritid (V19) kan tillåtas förändras till ett så kallat truckstop samt handel och annan verksamhet med service till

E20-trafikanter. Ett nytt mindre område för mindre verksamheter föreslås väster om väg 205 (V17). Tillsammans med befintlig detaljplanerad mark för besöksnäring, handel, lager och industri anses behov av mark för företagstillväxt vara tillgodosett.

Transportinfrastruktur

E20 går genom Laxå och delar tätorten i två större områden. Det finns inga nationella planer på ny sträckning. Även väg 205 går genom Laxå i nord-sydlig riktning. E20 är ett viktigt stråk för gods och trafiken förorsakar buller i samhället. E20 har ingen planfri korsning för bilar och lastbilar i Laxå och inte heller i annan del av kommunen. Befintliga vägtunnlar för gång och cykeltrafik under E20 och väg 205 skapar förutsättningar för god trafiksäkerhet. Vid trafikolyckor på E20 kan långa köer uppstå genom Laxå då E20 är en 2+1-väg.

Region Örebro län har med en cykelväg längs väg 205 mellan Laxå och Röfors i länsplanen. Ett nät av säkra skolvägar mellan bostäder och Saltängsskolan respektive Centralskolan har etablerats och ska utvecklas. En viktigt återstående åtgärd är en

gång- och cykelväg över Midsommarberget. Cykelleder mellan järnvägsstationen och Tivedens nationalpark ska utvecklas för att bidra till en hållbarare turism.

Västra stambanan går genom kommunen och i Laxå utgör den gräns mellan den större samlade bostadsbebyggelsen och det stora industriområdet norr om järnvägen. Trafikverket har för avsikt att bygga om bangården med bland annat nya perronger, spår för snabbtåg samt en övergångsbro. Även staket och bullervall och plank kommer att byggas för att öka säkerheten samt förbättra boendemiljön i orten. Arbetet beräknas vara klart 2028. För att kunna tillgodose behoven av ökad trafik behöver en fyrspårslösning tillkomma mellan Alingsås och Göteborg. Bedömningen är att det kan bli verklighet i slutet av planperioden. Då kan tågtrafiken öka kraftigt och antalet tågstopp i Laxå kan öka samt att godstrafik kan passera genom Laxå även under högtrafik.

Det finns ett stickspår på bangårdsområdet till en virkesterminal för lastning av timmer för järnvägstransport. Planen pekar ut ett område (V13) som ska reserveras för möjligheten att bygga ut virkesterminalen men också för att tillgodose de tillverkande industriernas behov av järnvägstransporter i framtiden. Dock ska den stora järnvägsterminalen i Hallsberg ses som den primära resursen för godshantering på järnväg.

Värmlandsbanan mellan Laxå och Charlottenberg vid norska gränsen har också en påverkan på orten. Banan har upprustats och det finns kapacitet att öka både person- och godstrafik.

Snabbtågen mellan Stockholm och Oslo passerar inte järnvägsstationen utan har en sträckning direkt nordöst om samhället. Planer finns på en ny järnväg mellan Örebro och Kristinehamn samt Arvika och Oslo. Blir detta verklighet kan annan trafik nyttja sträckningen i Laxå.

Laxå flygfält är numera halkkörningsbana och ägs av ett privat företag. Verksamheten på flygfältet kan komma att utvecklas.

Teknisk anläggning

Svenska kraftnät projekterar för en ny 400 kV-ledning mellan Hallsberg i Hallsbergs kommun och Timmersdala i Skövde kommun. Syftet med de åtgärden är att öka kapaciteten för att bidra till att tillgodose industrins kraftigt ökande elbehov i Västra Götalandsregionen. Kommunen förväntas att fortsatt bli inkluderade i fler projekt som berör eldistribution inom planperioden.

Laxå kommun antog en vindbruksplan 2018 som ett tematiskt tillägg till den då gällande översiktsplanen. Vindbruksplanen pekar ut lämpliga områden och ett av dessa ligger mellan Laxå och Röfors, öster om väg 205, och norr om en befintlig vindkraftspark. I detta område kan mindre etableringar tillåtas om stor hänsyn tas till landskapsbilden, boende och andra eventuella intressenter samt att det skapar lokala nyttor för samhället.

Kommunen är positiv till etablering av solcellsanläggningar vid vindkraftsparker om det kan bli lönsamt i framtiden. Vindkraftsparker har redan infrastruktur som gör det effektivt att också komplettera med solceller om läget visar sig gynnsamt.

Kommunen ska prioritera att etableringen av solceller sker på redan befintlig exploaterad mark. Etablering på skogsmark skulle kunna vara möjligt om hänsyn tas till natur- och kulturvärden.

Vatten- och avloppssystemet i Laxå är dimensionerat för 12 000 invånare.

Olika marknadsaktörer förser boende och företag med snabbt bredband via fiber och mobilt och anslutningar sker löpande. Kommunen har ett eget fibernät i och mellan Saltängsskolan och Centralskolan. Det förväntas att en mobilmast fortsatt kommer att vara lokaliserad i närheten av midsommarberget.

Vattenflödet i Laxån påverkas av ett tiotal dammanordningar, från Västra Laxsjön till Oxhult. Ålands kanal påverkas av tre dammanordningar, från Borasjön till Laxå, samt en i Mosjön. Ett privat bolag bedriver kraftverksproduktion i Laxån. Verksamheten har en blygsam produktion, men är en faktor för att minska översvämningsrisken i samhället.

Areell näring

Laxå kommun har åkermark mellan Nyhammaren och väg 205 som brukas av en arrendator. Vid Lassåna herrgård samt öster och norr om Laxå finns det privat åkermark som brukas. Den åkermark som finns kvar i Laxåområdet bör bevaras så långt det är möjligt.

Laxå är helt omgiven av stora skogar. Området domineras av Sveaskog som bedriver så kallat plantageskogsbruk med större kalavverkningar med relativt låg medelålder. En stor andel av timmer körs med lastbil till sågverket i Hasselfors och

massaveden körs i regel till pappersbruket i Olshammar. En del körs till virkesterminalen i Laxå för vidare transport på järnväg.

Sveaskog har tagit hänsyn till motionsspåren vid Byggemarken.

Laxå kommun äger ortsnära skog och bedriver ett alternativt skogsbruk med metoder som ska gynna naturen och den biologiska mångfalden.

Grönområde och park

I Laxå finns det stora kommunala grönytor som sköts som gräsmattor. Vissa av dessa ytor bör i framtiden ställas om till ängsmark för att stimulera biologisk mångfald. Trädplantering bör ske löpande. Tätorten har ett naturreservat på Midsommarberget.

Kommunen ska arbeta aktivt för att bevara fridlysta arter och bekämpa invasiva arter.

Villaområdena i Laxå har viktiga stråk av naturmark som sköts varsamt med plockhuggning av enstaka större träd. Sly får växa till större träd, men så kallad social siktröjning utförs. Vid röjning tas hänsyn så att ädellövträd gynnas.

En förstudie har genomförts för Bodarneparken och en idéskiss har tagits fram om hur området skulle kunna gestaltas.

Konceptet för parken är Tivoli. Det speglar grundidén med parkens funktion; Att vara en lekfull plats för både kultur och aktivitet, där alla är välkomna och engagemang uppmuntras. Det ska finnas flera flexibla ytor i parken. Både sociala platser att umgås på och lugnare rum för rekreation och återhämtning. Alla åldersgrupper ska kunna mötas och vistas i parken samtidigt. Detta ska vara en plats som Laxå-borna känner sig delaktiga i och bryr sig om.

Natur och friluftsliv

Byggemarkens motionsspår är väl utnyttjade och erbjuder spår och leder för skogspromenad, löpning och cykling. Klubbstugan, med omklädningsrum och bastu, är öppen för alla. Under vintertid, och om det finns tillräckligt med natursnö, spårar föreningarna så det går att åka längdåkning. Byggemarken är en viktig anläggning som bidrar till förbättrad folkhälsa.

Det går en vandringsled från järnvägsstationen längs Ålands kanal till Bergslagsleden/Munkastigen.

Laxå har en kommunal badplats vid Borasjön som är tillgänglighetsanpassad och parkeringsmöjligheter finns i närheten. Det går även att cykla dit på del av cykelvägen mellan Laxå och Finnerödja. Den andra kommunala badplatsen som Laxåborna nyttjar är den vid Västra Laxsjön utanför Röfors. Många cyklar dit från Laxå och åtgärder behöver göras för att förbättra trafiksäkerheten, framför allt för barn och ungdomar.

Landsbygd

Laxå kommun är generellt positiv till byggnation av enbostadshus för permanentboende på landsbygden. I en befintlig bymiljö kan byggnation ske med enstaka bostadshus för permanentboende. På en lantbruksfastighet ska det vara möjligt att uppföra en kompletterande bostad för att till exempel möjliggöra generationsboende.

Vidare är kommunen positiv till att nya så kallade hästgårdar kan tillskapas i anslutning till betesmark som annars kan riskera att växa igen. Anpassning ska ske till befintlig bebyggelse avseende placering samt till lokal byggnadstradition och behandlas utifrån arkitektonisk kompetens. Bebyggelse eller annan form av etablering på brukningsvärd jordbruksmark eller betesmark med värdefulla signalarter bör undvikas men kan tillåtas om väsentliga samhällsintressen tillgodoses och inga alternativ finns.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Laxåområdet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Laxå kommun har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses områden som är lämpligt för utveckling av landsbygden och som är av ett sådant slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden.

Laxå kommuns utpekade LIS-områden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

 [VISA LIS-OMRÅDEN I KARTAN FÖR LAXÅOMRÅDET](#)

 [LAXÅ LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

 [LAXÅ KOMMUN LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

Laxå utvecklingsplan

Laxå kommun beslutade 2022 om en utvecklingsplan för Laxå med ett antal ställningstaganden. Under den tid som översiktsplanen gäller planerar kommunen att uppdatera utvecklingsplanen. Syftet är att den ska stämma bättre överens med både den faktiska utvecklingen som sker och den utveckling som kommunen, tillsammans med invånare, företag och föreningar vill uppnå på orten. Den uppdaterade utvecklingsplanen kommer därefter att användas som tematiska tillägg till översiktsplanen.

 [LAXÅ UTVECKLINGSPLAN \(PDF\)](#)

Röforsområdet

Området består av orten Röfors med 172 invånare (SCB 2020) och den omgivande landsbygden med 205 invånare (SCB 2020). Av de 205 invånare på landsbygden bor 24 i fritidshusområdet Brunnsnäs.

Röforsområdet utgör den sydöstra delen av Laxå kommun och gränsar i söder till Askersunds kommun och i öster till Hallsbergs kommun. Nästan all mark i Röforsområdet är skog som ägs av Sveaskog. Röfors är en före detta bruksort med anor från 1600-talet. Största privata arbetsgivare i området är Laxå Pellets med ca 20-30 anställda.

Orten har utvecklats till en boendeort och saknar service, denna utveckling bedöms bestå under planperioden. Närheten till tätorten Laxå gör däremot att tillgången till service fortsatt kan anses vara god.

Röfors styrkor är en ort med "lugn och ro" och närhet till Laxå (4 km). Många invånare i Röforsområdet värdesätter Laxsjöarna och skogen för rekreation.

Utvecklingsstrategier

- Röfors ska fortsätta utvecklas som boendeort
- Verksamheter koncentreras till Laxå Logistikpark utanför Röfors
- Verka för ökad trafiksäkerhet på väg 572 genom Röfors
- Verka för säker cykelväg mellan Röfors och Laxå
- Det ska vara möjligt att bygga enstaka enbostadshus på landsbygden

Mark- och vattenanvändningen i Röfors ska prioritera de åtgärder som är beskrivna ovan. Utvecklingen ska ta hänsyn till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Höga natur- och kulturvärden kräver särskild hänsyn.

 [VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR RÖFORS I KARTAN](#)

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Befintlig bostadsbebyggelse i Röfors består av enbostadshus samt ett flerbostadshus. Om intresset för att bosätta sig i Röfors ökar i framtiden finns det möjligheter att bygga enbostadshus. Befintliga detaljplaner för nya bostäder i orten samt på Hägervägen ger en potential på cirka 100 fler invånare fram till 2040. Dock kan en del av bebyggelsen komma att nyttjas som fritidsboende, vilket redan görs idag. Samtidigt kan naturligtvis dagens fritidsboende övergå till permanentboende.

Särskilt intressant för ny bebyggelse är ett område (R1) vid ån. På sikt kan det även uppstå intresse av att bygga enbostadshus strax söder om Mäster Wångbergs väg (R2).

På Hägervägens norra sida medger detaljplanen 12 enbostadshus (R3) med sjönära läge vid Västra Laxsjön. Det kan också finnas möjligheter att tillskapa fyra-fem enbostadshus (R4) med strandnära läge väster om Hägervägen (söder om Kärrstigen).

Verksamheter & industri

Laxå logistikpark, strax söder om Röfors, trafikeras av tunga fordon. Området har potential att växa med fler verksamheter. Väster om logistikparken finns ett markområde (V8) som är lämpligt för etablering av industri eller lager.

Ett område (V9) norr om Laxå Bruk pekas ut som lämpligt för lättare industri eller annan verksamhet med låg omgivningspåverkan och begränsat antal transporter.

Transportinfrastruktur

Väg 572 (Bruksgatan och Askersundsvägen) genom Röfors är Trafikverkets och de ansvarar också för underhåll och snöröjning. Sträckan bör få sänkt hastighet för att skapa större trygghet för cykeltrafikanter. Vidare ska inte genomfart av tung trafik tillåtas på väg 572. Undantag görs för arbetsfordon för underhåll och skötsel. Syftet med begränsningen av tung trafik är att styra trafiken till och från Laxå Logistikpark till väg 533 och väg 205.

Väg 205 mellan Laxå och Askersund är relativt hårt trafikerad av tung trafik. Söder om Röfors slingrar sig vägen fram på ett smalt och kurvigt vägavsnitt, vilket årligen genererar olyckor, främst med långtradare. Farligt gods får inte transporteras på

vägen, men rapporter finns om dålig efterlevnad. Kommunens dricksvattentäkt finns vid den farliga sträckan och kommunen förordar en ny sträckning, alternativt att Trafikverket åtgärdar de mest olycksdrabbade och svåra vägvägnarna.

Det finns ett elljusspår mellan Hjulåsvägen i Röfors och Klubbstugan i Laxå som kan nyttjas som gång- och cykelväg. Det finns också en gammal banvall på samma sträcka, men den saknar belysning. Trafiksäkerheten för fotgängare och cyklister på Hjulåsvägen fram till Bruksgatan behöver utredas. Speciellt viktigt är detta då bron över Laxån trafikeras av tunga fordon till och från Laxå bruks-området.

Region Örebro län och Trafikverket planerar att bygga en gång- och cykelväg på väg 205 mellan Röfors och Laxå. Objektet är för tillfället nedprioriterat då andra objekt i länet bedöms få högre utnyttjandegrad. Barn och ungdomar från Laxå som cyklar till och från kommunalbadet vid Västra Laxsjön är viktigt att beakta ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Det finns en gång- och cykelväg mellan kommunalbadet och Kärrstigen. Där ansluter också en kort gång- och cykelväg från Hägervägen. En riskfaktor är när gång- och cykeltrafikanter till och från Kärrstigen ska passera väg 533/Murhs väg.

För att öka säkerheten för cykeltrafikanter på Bruksgatan/Askersundsvägen bör hastigheten sänkas.

Teknisk anläggning

Svenska Kraftnät har en 400 kV-ledning som passerar mellan Laxå Logistikpark och Röfors samhälle.

Öster om Röfors finns en vindkraftpark med sju verk. Området kan vara lämpligt för fler vindkraftverk. Det kan också vara lämpligt att komplettera befintliga vindkraftverk med solceller för att utnyttja den infrastruktur som redan är på plats.

VA-kapaciteten i Röfors bedöms vara tillräcklig under planperioden.

Areell näring

Jordbruksnäringen i Röforsområdet är småskalig och det finns bara ett 10-tal mindre gårdar. Det finns därför anledning att rikta mycket stor hänsyn till om åkermarken så att den finns kvar för framtida generationers livsmedelsproduktion och djurhållning.

Den omgivande landsbygden domineras av skogsbruk och Sveaskog äger nästan alla mark i Röforsområdet.

Grönområde och park

I Röfors finns det två mindre grönytor som har kommunal skötsel. Väster om Bruksgatan, och i höjd med Laxå Bruk, slås delar av ett grönområde med slaghack. Särskilt viktigt är det att promenadvägar och stigar hålls öppna. Övrig kommunal mark i Röfors ska få växa till skog. I undantagsfall ska naturen anpassas för att förhindra att vilda djur orsakar skador på samhället. Vid Folkets Hus finns det en kommunal lekplats som är uppskattad av barn och barnfamiljer. 150 meter väster om lekplatsen finns det en boulebana, ett vindskydd och en grillplats vid ån. Stråket mellan lekplatsen och ån är ett viktigt aktivitetsområde.

Kommunen ska arbeta aktivt för att bevara fridlysta arter och bekämpa invasiva arter.

Natur och friluftsliv

Röfors med omnejd har potential att erbjuda ett rikt och varierat friluftsliv. En eller två rundslingor för promenad och vandring runt Röfors är önskvärt att anlägga i samarbete med markägarna. Norr om Röfors ansluter motionsspår och elljusspår från Klubbstugan i Laxå. I söder vid sjön Skiren finns det en vandringsled runt sjön samt en grillplats. Ytterligare söderut finns det ett naturreservat, Rockebro, med vandringsleder i en säregen natur.

Naturreservatet Karamossen, Väster om Röfors, om drygt 500 hektar saknar vandringsleder men enligt skötselplanen kan Länsstyrelsen i Örebro län vidta lämpliga åtgärder för att underlätta för friluftslivet.

Strax söder om Röfors finns det en kommunal badplats vid Västra Laxsjön. Det finns också en badplats på Revelns camping vid kommungränsen.

Västra och Östra Laxsjöarna är populära sjöar för båtfärder och fiske, fisket förvaltas av Laxåsjöarnas fiskevårdsförening som också ansvarar för totalt andra sjöar i Röforsområdet. Festholmens bryggförening har en båttramp.

Landsbygd

Drygt fem kilometer söder om Röfors ligger Brunnsnäs, ett sommarstugeområde med 77 fastigheter, som började utvecklas i mitten på 50-talet. På öarna i Laxåsjöarna finns det ett 40-tal fritidshus. I grannkommunen Askersund, vid Västra Laxsjön,

Östra Laxsjön respektive Östersjön, finns det totalt ett 50-tal fastigheter för både fritids- och permanentboende. Sammantaget finns det ett stort antal fritidshus i området och exploatering av ytterligare samlad fritidshusbebyggelse runt de tre sjöarna bedöms inte vara lämpligt.

Laxå kommun är positiv till byggnation av enbostadshus för permanentboende på landsbygden. I en befintlig bymiljö kan byggnation ske med enstaka enbostadshus för permanentboende. På en lantbruksfastighet ska det vara möjligt att uppföra en kompletterande bostad för att till exempel möjliggöra generationsboende.

Vidare är kommunen positiv till att nya så kallade hästgårdar kan tillskapas i anslutning till betesmark som annars kan riskera att växa igen. Anpassning ska ske till befintlig bebyggelse avseende placering samt till lokal byggnadstradition och behandlas utifrån arkitektonisk kompetens. Bebyggelse eller annan form av etablering på brukningsvärd jordbruksmark eller betesmark med värdefulla signalarter bör undvikas men kan tillåtas om väsentliga samhällsintressen tillgodoses och inga alternativ finns.

Cirka 9 kilometer söder om Röfors, vid gränsen till Askersunds kommun, finns det en campingverksamhet, inklusive några gäststugor och en populär badplats. Väg 205 går genom fastigheten vilket begränsat möjligheterna till expansion.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Röforsområdet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Laxå kommun har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses områden som är lämpligt för utveckling av landsbygden och som är av ett sådant slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden.

Laxå kommuns utpekade LIS-områden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

 [VISA LIS-OMRÅDEN I KARTAN FÖR RÖFORSOMRÅDET](#)

 [RÖFORS LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

 [LAXÅ KOMMUN LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

Röfors utvecklingsplan

Laxå kommun beslutade 2019 om en utvecklingsplan för Röfors med ett antal ställningstaganden. Under den tid som översiktsplanen gäller planerar kommunen att uppdatera utvecklingsplanen. Syftet är att den ska stämma bättre överens med både den faktiska utvecklingen som sker och den utveckling som kommunen, tillsammans med invånare, företag och föreningar vill uppnå på orten. Den uppdaterade utvecklingsplanen kommer därefter att användas som tematiska tillägg till översiktsplanen.

 [RÖFORS UTVECKLINGSPLAN \(PDF\)](#)

Finnerödjaområdet

Området består av tätorten Finnerödja med 523 invånare (SCB 2020) och den omgivande landsbygden med 553 invånare (SCB 2020). Finnerödjaområdet utgör den västra delen av Laxå kommun och gränsar i norr till Degerfors kommun och i väster till Gullspångs kommun. I söder gränsar Finnerödjaområdet till Karlsborgs kommun mitt ute på sjön Unden. En stor del av marken i Finnerödjaområdet är skog som ägs av Sveaskog och företaget bedriver ett omfattande skogsbruk. Största privata arbetsgivare är S. Nordström Skog AB och Finnerödja Skogstjänst AB.

Finnerödjas styrkor är trygghet, barnvänlighet, vacker och varierad natur samt lokala arbetstillfällen i olika branscher. De två stora sjöarna Skagern och Unden är viktiga för attraktiviteten. Finnerödjaområdet hade tidigare stora jordgubbsodlingar men idag vill orten bli känd som "Porten till Tiveden".

Namnet Finnerödja härrör från 1580-talet då det kom många nya bosättare från Savolax i Finland. De kallades svedjefinnar och odlade på skogsmark som först röjdes genom att skogen brändes ned, vilket kallas för svedjebruk. Finnerödja var tidigare ett stationssamhälle, det sista tågstoppet ägde rum 1988.

Med sina styrkor och sitt strategiska läge vid E20 har tätorten Finnerödja förutsättningar att kunna växa i befolkning. Hela Finnerödjaområdet har potential att växa, främst via nya bostäder vid Skagern samt viss inflyttning till landsbygden. Befolkningsprognoser (SCB) visar dock på att befolkningen i Laxå kommun kommer att minska fram till 2040. I detta kapitel har vi ändå valt att peka ut områden för bostäder i Finnerödjaområdet för att visa att det finns markförutsättningar för en befolkningsökning.

Utvecklingsstrategier

- Nya bostäder i Finnerödja byggs i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse
- Bostäder vid Skagern utvecklas till samlad bebyggelse utan service
- Grönytor, tätortsnära skog, biologisk mångfald och ekosystemtjänster värnas och utvecklas till gagn för invånarnas livskvalitet
- Resor med cykel mellan bostad, skola/förskola och arbete prioriteras
- Besöksnäringen, inklusive handel och service till E20-trafikanter, utvecklas
- Det ska vara möjligt att bygga enbostadshus på landsbygden

Mark- och vattenanvändningen i Finnerödjaområdet ska prioritera de åtgärder som är beskrivna ovan. Utvecklingen ska ta hänsyn till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Höga natur- och kulturvärden kräver särskild hänsyn. När det kommer till utveckling av bostäder vid Skagern ser kommunen att det med fördel ska finnas en dialog med de som vi delar sjön med.

 VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR FINNERÖDJA I KARTAN

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Orten har utvecklats till en boendeort med begränsad service. Närheten till tätorten Laxå gör att denna utveckling bedöms bestå under planperioden. Bibehållen kollektivtrafik mellan Finnerödja och Laxå är viktig för ortens attraktivitet och ger också en tydlig koppling till servicen i Laxå. Dock ska Finnerödja ses som en nod för den omgivande landsbygden och livsmedelsbutiken, inklusive dess paketservice som fyller en viktig servicefunktion.

Merparten av bostäderna är enbostadshus men det finns ett antal lägenheter som tillhandahålls av det kommunala fastighetsbolaget respektive några privata fastighetsägare.

Översiktsplanen pekar ut ett område vid Dalgatan/Stationsgatan (F1) där det tidigare funnits flerbostadshus samt ett område i öster (F2). Därutöver finns det ett 15-tal lucktomter runt om i samhället

Etableringar i kommunen eller etableringen av en stor batterifabrik i Mariestad kan komma att påverka områdets utveckling och öka efterfrågan på tomtmark. Från Finnerödja till batterifabriken tar det drygt 30 minuter med bil. Om efterfrågan ökar mycket kraftigt pekar planen ut ett nytt område (F3) som lämpligt för enbostadshus. Totalt ger utpekade områden och lucktomter för bostäder en potential om upp till 200 invånare i Finnerödja.

För att stärka tätortens livskraft pekar planen ut att området runt den befintliga livsmedelsaffären ska kunna kompletteras med andra kommersiella verksamheter som handel och café och utvecklas till ett tydligt ortscentrum. Vidare är det två

utpekade områden (V3 och V4) vid E20 som ska kunna bebyggas med handel eller andra verksamheter riktat till E20-trafikanter. Båda dessa markområden skulle kunna bidra till lokala arbetstillfällen.

Antal barn i Finnerödjaområdet är minskande och bedömningen är att om trenden ändå skulle vända behöver ingen ytterligare mark tas i anspråk för förskola och skola under planperioden.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Finnerödjaområdet.

Verksamheter & industri

För att stärka tätortens livskraft pekar planen ut att området runt den befintliga livsmedelsaffären ska kunna kompletteras med andra kommersiella verksamheter som handel och café och utvecklas till ett tydligt ortscentrum.

Vidare är det två utpekade områden (V3 och V4) vid E20 som ska kunna bebyggas med handel eller andra verksamheter riktat till E20-trafikanter. Båda dessa markområden skulle kunna bidra till lokala arbetstillfällen.

Ett mindre företagsområde (V5) föreslås i anslutning till befintliga företag på Vargstigen.

Norr om det befintliga logistik- och industriområdet vid Industrigatan finns ett område (V6) för etablering av nya verksamheter. För att inte trafiken ska öka genom samhället om en större etablering kommer till stånd pekar planen ut behovet av en ny väganslutning via Vargstigen.

Planen pekar också ut ett detaljplanerat område vid Kronvägen (V7), norr om skolan, som lämpligt för service, lager, tillverkning med begränsad omgivningspåverkan.

Knappt en kilometer öster om samhället finns en bergtäkt. Lastbilstrafiken till och från bergtåkten går stundtals genom samhället. När miljötillståndet ska förnyas bör en prövning göras om annan tillfartsväg är lämpligare för att undvika tung trafik genom samhället.

Transportinfrastruktur

E20 går direkt sydväst om samhället. Skagersholmsvägen och Mobäcksvägen, som båda går genom samhället, är statliga vägar. Bron över järnvägen i samhället är relativt smal. Vid skolan finns en bussangöring för linjebussar och skolskjutsar.

Det finns en gång- och cykelbana på järnvägsbron och tillsammans med anordningar vid skolan är det möjligt för skolbarn som bor i samhället att gå eller cykla till och från skolan. Dock behöver några kompletterande passager för gång- och cykeltrafikanter tillkomma och sänkning av högsta tillåtna hastighet i tätorten utredas.

Cykelleden mellan Finnerödja och Laxå är ett pendlingstråk med begränsat nyttjande men med elcyklar, elsparkcykel och elmopeder kan trafiken komma att öka under planperioden. Cykelleden har också potential för ökad cykelturism till och från Tivedens nationalpark. Kommunen har installerat en cykelpump i livsmedelsbutikens fastighet som service till både boende och cykelturister.

Parkering finns vid livsmedelsbutiken samt på skolan för personal och för vårdnadshavare vid lämning och hämtning av barn. I närheten till bussangöringen vid skolan finns det parkeringsplatser lämpliga för byte mellan bil och linjebuss. I det fall att parkeringsplatserna bebyggs bör annan pendlarparkering tillkomma.

Västra stambanan går genom samhället. Tågstopp i Finnerödja blir troligen inte aktuellt under planperioden men mark reserveras (T) för att göra det möjligt om det blir samhällsekonomiskt lönsamt i framtiden.

Teknisk anläggning

Svenska kraftnät projekterar också för en ny 400 kV-ledning mellan Hallsberg i Hallsbergs kommun och Timmersdala i Skövde kommun som preliminärt kommer att passera på ett avstånd på ca 3 kilometer från Finnerödja. Syftet med åtgärden är att öka kapaciteten för att bidra till att tillgodose industrins kraftigt ökande elbehov i Västra Götalandsregionen. Kommunen förväntas att fortsatt bli inkluderade i fler projekt som berör eldistribution inom planperioden.

Det finns två vindkraftsparker i Finnerödjaområdet, norr om Unden, vid Räv fjäll och norrut samt öster om Slottsbo. Utifrån ett generellt antagande att det bör vara minst 1 000 meter till bostäder för att en etablering av vindkraft ska kunna gå att genomföra är det bara två platser i Finnerödjaområdet som skulle kunna vara möjliga. Delvis ett område vid Norra Kulle i norra Finnerödjaområdet. Berget är 189 meter över havet och en etablering här skulle få ovanligt stor påverkan på landskapsbilden varför en etablering bedöms olämplig. Plats två finns i norr, på gränsen mot Degerfors kommun, men

närheten till naturreservatet Vargavidderna gör en etablering också här är olämplig. Detta område kan också definieras som ett så kallat tyst område.

Finnerödja vattenverk producerar dricksvatten av hög kvalitet till boende och företag i Finnerödja tätort. Vattenverket får sitt råvatten från Kroa grundvattentäkt. Det finns kapacitet att klara dricksvattenförsörjningen om tätorten ökar med 200 invånare och nya verksamheter kommer till under planperioden.

I Finnerödja avloppsverk renas avloppsvatten från Finnerödja. För att få en ännu bättre rening av avloppsvattnet har avloppsverket kompletterats med en våtmark som det renade avloppsvattnet får passera innan det släpps ut i Skagersholmsån. Kapaciteten bedöms klara både en befolkningsökning om upp till 200 invånare samt etablering av verksamheter under planperioden.

Invånarna i tätorten har tillgång till fiber och på landsbygden har nästan alla fastigheter tillgång till antingen fiber eller mobilt bredband. Det finns några få platser som saknar täckning och eventuellt kan täckningsgraden öka med så kallade samhällsmaster.

Areell näring

Det finns ett antal mindre jordbruk och ett större i västra Finnerödjaområdet. Jordbruksmarken bör bevaras så långt det är möjligt för att vara en del av den framtida matproduktionen. Skogsbruket domineras av Sveaskog förutom i väster mot Skagern samt vid Undens närhet.

Grönområde och park

Naturmark i samhället vid Kyrkån/Skagersholmsån pekas ut som ett viktigt rekreationsområde och ska utvecklas med promenadstråk och knyts samman med idrottsplatsen.

Lekplatsen på skolan har betydelse för hela Finnerödjaområdet och kan nyttjas även efter skoltid.

Kommunen ska arbeta aktivt för att bevara fridlysta arter och för att bekämpa invasiva arter.

Natur och friluftsliv

Hela Finnerödjaområdet har fantastiska möjligheter till ett varierat och intressant natur och friluftsliv. En stor del är djupa skogar med ett spännande djurliv och en fauna som delvis påminner om norra delarna av Sverige. Det finns en vandringsled, Jordgubbsleden, runt samhället som har anlagts på privat initiativ. Runt sjön Skagern går det en cykelled. Ridleder i Tiveden passerar runt Finnerödja och täcker hela Finnerödjaområdet söder om samhället.

Det finns ett elljusspår i Finnerödja och vid spårets början finns det ett vindskydd med grillplats. Här finns också gammelskog och förskolans pedagoger tar ofta med barnen hit.

Kommunalbadet, Åbydammen strax sydöst om Finnerödja, har skiftande vattenkvalitet och låg nyttjandegrad. Badet kan komma att omvandlas till ställplatser för husbilar under planperioden men med bibehållen möjlighet att bada. Tivedsbadet i Unden vid Tiveds camping är ett mycket populärt bad med en lång sandstrand. Där finns en stor parkering och under heta sommardagar kan det vara ett mycket stort antal badgäster. Vid Skagern finns det badplatser på Skagerns camping.

I Finnerödjaområdet finns det fyra naturreservat; Vargavidderna i norr, som delvis ligger i Degerfors kommun samt Poppelåsarna, Jurabergen och Kråksjöåsen-Kojemossen i söder.

Landsbygd

Planen pekar ut ett sammanhängande område (F4) vid Skagern, fem kilometer från Finnerödja, där kommunen är positiv till bebyggelse av enbostadshus för i första hand permanentboende. Utfallet permanentboende är dock svårbedömt då ett stort

antal tomter kan komma att bebyggas och nyttjas som fritidshus. Det finns redan befintlig bebyggelse i området där cirka 80 % nyttjas som fritidshus. Från området tar det drygt 30 minuter med bil till den planerade batterifabriken i Mariestad.

[VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR OMRÅDET VID SKAGERN I KARTAN](#)

Längre norrut vid Skagern finns det ett strandnära område vid Herrgårdsfallet som också består av enbostadshus där mer än 85 % nyttjas som fritidshus. I södra delen av Herrgårdsfallet har en detaljplan nyligen antagits som medger ett tiotal tomter och därmed kan området ses som färdigexploaterat.

Tivedsbadets camping vid sjön Unden erbjuder platser för husvagnar, husbilar och tält. Campingen ligger vid en mycket populär och välbesökt badstrand. Utöver campingarna finns det ett antal enstaka semesterstugor att hyra.

Landsbygden i Finnerödjaområdet har fler boende än vad motsvarande landsbygder har i kommunen. Laxå kommun är generellt positiv till byggnation av enbostadshus för permanentboende på landsbygden. I en befintlig bymiljö kan byggnation ske med enstaka enbostadshus för permanentboende. På en lantbruksfastighet ska det vara möjligt att uppföra en kompletterande bostad för att till exempel möjliggöra generationsboende.

Vidare är kommunen positiv till att nya så kallade hästgårdar kan tillskapas i anslutning till betesmark som annars kan riskera att växa igen. Anpassning ska ske till befintlig bebyggelse avseende placering samt till lokal byggnadstradition och behandlas utifrån arkitektonisk kompetens. Bebyggelse eller annan form av etablering på brukningsvärd jordbruksmark eller betesmark med värdefulla signalarter bör undvikas men kan tillåtas om väsentliga samhällsintressen tillgodoses och inga alternativ finns.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Finnerödjaområdet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Laxå kommun har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses områden som är lämpligt för utveckling av landsbygden och som är av ett sådant slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden.

Laxå kommuns utpekade LIS-områden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

[VISA LIS-OMRÅDEN I KARTAN FÖR FINNERÖDJAOMRÅDET](#)

 [FINNERÖDJA LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

 [LAXÅ KOMMUN LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

Finnerödja utvecklingsplan

Laxå kommun beslutade 2017 om en utvecklingsplan för Finnerödja med ett antal ställningstaganden. Under den tid som översiktsplanen gäller planerar kommunen att uppdatera utvecklingsplanen. Syftet är att den ska stämma bättre överens med både den faktiska utvecklingen som sker och den utveckling som kommunen, tillsammans med invånare, företag och föreningar vill uppnå på orten. Den uppdaterade utvecklingsplanen kommer därefter att användas som tematiska tillägg till översiktsplanen.

 [FINNERÖDJA UTVECKLINGSPLAN \(PDF\)](#)

Tivedsområdet

Området består av småorten Sannerud med 53 invånare (SCB 2020) och den omgivande landsbygden med 311 invånare (SCB 2020). Tivedsområdet utgör den södra delen av Laxå kommun och gränsar i öster till Askersunds kommun och i söder till Karlsborgs kommun. En stor del av marken i Tivedsområdet är skog som ägs av Sveaskog och företaget bedriver ett omfattande skogsbruk. Det finns också ett antal privata skogs- och jordbruksfastigheter. Näringslivet består av knappt 100 småföretag, de flesta inom jord- och skogsbruk samt besöksnäring och entreprenad. En mycket stor andel är företag med en anställd.

Boende i Tivedsområdet har flera alternativ för att få tillgång till kommersiell service. Med bil tar det ungefär lika lång tid från Sannerud, strax under 30 minuter, till både Laxå och Askersund. Till Karlsborg tar det något längre tid. Större köpcentrum finns i Örebro, Skövde och Mariestad.

Tiveds styrkor är sammanhållning, företagandet, föreningslivet samt den speciella Tivedsnaturen med kuperad skogsmark där guldornet är Tivedens nationalpark. Sjön Unden är också viktig för attraktiviteten. I ett grönt stråk längs Undens östra strand och sedan upp mot Åboholm och Stora Mosshult är det relativt mycket jordbruksmark.

Namnet Tiveden tror man kommer från den fornnordiska guden Ti, även kallad Tyr, och ved som betyder skog. Tiveden nämns även av många som gudarnas skog. Tiveden, i passet mellan Vänern och Vättern, var under lång tid vildmark men i början av 1600-talet kom de första finnarna och odlade upp skogsmark med svedjebruk.

Utvecklingsstrategier

- De centrala delarna av Sannerud ska detaljplaneras för bostäder och kundparkering
- Nya byggnader längs Bygatan ska utformas enligt lokal byggnadstradition
- Trafiksäkerheten på Bygatan ska förbättras
- Trafiksäkerheten vid passering av väg 575 vid norra infarten till Sannerud ska förbättras
- Skolbyggnaden, före detta Tiveds skola, utvecklas som servicepunkt för invånare och turister

Mark- och vattenanvändningen i Tivedsområdet ska prioritera de åtgärder som är beskrivna ovan. Utvecklingen ska ta hänsyn till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Höga natur- och kulturvärden kräver särskild hänsyn.

 [VISA FÖRESLAGEN MARKANVÄNDNING FÖR SANNERUD I KARTAN](#)

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Bebyggelsen i småorten Sannerud sträcker sig längs Bygatan och kompletteras av relativt ny bebyggelse i ett område från Kalle Valks väg där merparten av fastigheterna nyttjas som fritidshus. Många av bostäderna har sjöutsikt ut mot Unden. Det finns idag fyra lägenheter i Sannerud som har funktion som seniorlägenheter. I ett framtida detaljplaneuppdrag bör det ingå att planen ska omfatta plats för fler seniorlägenheter om behov finns och entreprenör vill bygga.

Planen pekar ut tre områden T1, T2, T3 och T4 som lämpliga att bebygga med bostäder. En klar majoritet av de befintliga fastigheterna på Kalle Valks väg är fritidshus och nya bostäder kan också komma att nyttjas för fritidsboende. Det medför att invånarpotentialen i praktiken bedöms till högst 50 nya invånare under planperioden om samtliga utpekade områden exploateras med bostäder. På båda sidor om Sanneruds bygata, centralt i Sannerud, finns det skyddsvärda ängs- och

betesmarker med många signalarter och marken är värdefull för den biologiska mångfalden samt bidrar starkt till byns karaktär och lantliga idyll. Marken ska därför inte exploateras.

I Sannerud ska det fortsatt vara möjligt att bedriva handel och affärsverksamhet, där parkeringsmöjligheter ska utvecklas för att fylla behovet som uppstår under sommaren. En kommande detaljplan ska omfatta en hållbar och långsiktig lösning av kundparkering.

I Sannerud finns en förskola.

För att stärka Tivedsområdets möjligheter till sysselsättning och utveckling föreslås det att området T4 ska kunna skapa möjligheter för olika typer av användning där bostäder, ställplatser och mindre verksamheter kan vara lämpliga etableringar. T4-området är i direkt anslutning till befintlig bebyggelse norr om Kalle Valks väg.

Kommunen är vidare positiv till att dispens för det utökade strandskyddet vid Uden kan medges i begränsad omfattning för exempelvis turistboende i stugor samt ställplatser för husbilar. 100-metersregeln ska dock gälla om det inte sker ändringar av strandskyddslagstiftningen.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Tivedsområdet.

Verksamheter & industri

Näringslivet består till stor del av så kallade enmansföretag inom jordbruk, skogsnäring och entreprenadverksamhet.

Det finns ett tiotal företag i Tivedsområdet som erbjuder boende till turister. Ett fåtal av dessa boendeanläggningar har också konferensgäster. Företagen har en stark påverkan på landsbygdsutvecklingen och Laxå kommun är positiv till expansion av fler bäddar och etablering av året runt-verksamhet.

Etablering av till exempel ett vildmarkshotell skulle ha en mycket positiv påverkan på sysselsättning och inflyttning samt landsbygdsutvecklingen i stort. Laxå kommun är också positiv till etablering av ställplatser för husbilar då detta är en brist i Tivedsområdet.

Kommunen är vidare positiv till att dispens för det utökade strandskyddet vid Uden kan medges i begränsad omfattning för turistboende i stugor samt ställplatser för husbilar. En förutsättning är att bebyggelsen sker i anslutning till befintlig bebyggelse.

Centrala Tiveden

Områdets karaktär består till stor del av skog och har höga bevarande värden, där en riktlinje är att områdets karaktär fortsatt ska vara densamma. Markanvändningen ska ske på ett sådant sätt att området ska bibehålla karaktären. Det betyder att kompletteringsbyggnader till redan befintlig bebyggelse ska likt ny bebyggelse anpassas efter det som redan finns på platsen, arkitektoniskt och utseendemässigt.

Ny bebyggelse som sker inom området centrala Tiveden ska till utformningen och utseendet följa befintliga byggnadsideal i området för att skapa ett sammanhängande och enhetlig landskapsbild. Hänsyn ska riktas till friluftslivet och naturvårdens intressen.

Hänsyn till utformning och naturvärden gör att utvecklingsområdet som är utpekat i Sannerud är genomförbart. En riktlinje är således att fortsatt och ny bebyggelse ska stärka landskapsbilden genom att följa lokala byggnadstradition. Ett exempel på ett underlag som kan användas som vägledning när det kommer till utformningen återfinns i Texten inkluderar även de delar av Laxå kommun som ligger i landskapet Västergötland.

Byggtraditionen kan sammanfattat beskrivas som ett samspel mellan byggnaden och omgivningen. En byggnad ska bli ett tillsammans med omgivningen. I Bygga i Sydnärke står det på sida 7 att "En grundtanke är att husets placering ska ta vara på läget, inte förstöra det". På sådant sätt är en byggnadens placering lika viktigt som byggnadens utformning.

För att summera ska Centrala Tiveden behålla sin nuvarande karaktär som större sammanhängande skogsområde med stora natur- och kulturvärden samt friluftsliv samtidigt som bebyggelsen ska stärka den byggtradition som finns.

Transportinfrastruktur

Väg 575 mot Laxå respektive Karlsborg samt väg 503 mellan Sannerud och Askersund har relativt mycket trafik under sommarmånaderna. Vägarna är också viktiga för skol- och arbetspendling samt varuförsörjning året runt.

Trafiken till och från nationalparken sker från många håll och den sista biten på mindre vägar där det stundtals är svårt att mötas. En hel del fordon till och från nationalparken kör via Karlsborg och väg 49.

Naturvårdsverket planerar att inrätta en nationalpark i norra Vättern. När detta blir verklighet bedöms att trafiken kan öka till och från Tivedens nationalpark då framför allt utländska besökare vill kunna besöka båda nationalparkerna.

Det finns behov i Sannerud att utöka besöksparkeringen vilket ska beaktas när området detaljplaneras. Den ökande cykelturismen medför behov av laddningsmöjlighet för elcyklar. Lämplig plats för ändamålet kan vara vid den före detta skolan och platsen är också lämplig för etablering av elbilsladdning till besökare.

Teknisk anläggning

Området runt Tivedens nationalpark är utpekad som riksintresse för vindkraft men Laxå kommun anser att boende, turismen och därmed landsbygdsutvecklingen skulle drabbas mycket negativt av en etablering.

Det kommunala dricksvattnet i Sannerud tas från Uden och renas i det lokala vattenverket. Då vattnet från Uden håller mycket hög kvalitet krävs ingen omfattande behandling. Kapaciteten är god och bedöms klara exploatering av föreslagna områden.

Den fasta telefonin är avvecklad och den mobila mottagningen varierar och under sommarmånaderna är det hög belastning och sämre täckning. Ett relativt stort antal fastighetsägare har erbjudits fiber. Möjligheterna till fortsatt fiberutbyggnad bedöms som mycket liten. En utredning behöver göras för etablering och finansiering av eventuella samhällsmaster i området för att öka mobiltäckningen och möjliggöra snabbt mobilt bredband.

Areell näring

Det finns ett mindre antal jordbruk i Tivedsområdet. Området har dock förutsättningar att kunna utveckla småskalig livsmedelsproduktion. Den jordbruksmark som finns i Tivedsområdet bör bevaras så långt det är möjligt.

Skogsbruket och besöksnäringen är de två dominerande näringarna. Sveaskog och de privata skogsägarna ger sysselsättning till skogsentreprenörer. Sveaskogs försök med hyggesfritt skogsbruk är uppmärksammat och drar till sig nyfikna skogsägare och skogsbolag från hela landet. Även utländska besök förekommer. Detta skapar möjlighet till sysselsättning för guider samt ökar antalet gästnätter i besöksnäringen.

Många privata skogsägare alternativa skogsbruksmetoder. Flera forskningsprojekt om omställningen från plantageskogsbruk till alternativa metoder pågår i området och detta förväntas pågå under hela planperioden.

I södra delen av Tivedsområdet finns det två naturreservat, Mossaberget och Tutterskulle.

Grönområde och park

Laxå kommun äger ett område i Sannerud som är naturmark. Så kallad begränsad social siktröjning kan förekomma i området mellan Kalle Valks väg och Uden för att upprätthålla sjöutsikten och en hästhage slås med slaghack vid behov.

Kommunen ska arbeta aktivt för att bevara fridlysta arter och bekämpa invasiva arter.

Natur och friluftsliv

Tivedsområdet, främst nationalparken, är ett populärt besöksmål för både boende och besökare i kommunen.

Norr om Sannerud, vid Unden, finns det en större camping. På Ösjönäs förekommer det vissa år större tältläger för till exempel scouter och det finns ett begränsat antal tältplatser. I nationalparken finns det markerade tältplatser.

Det finns ett stort antal vandringsleder i Tivedens nationalpark och ledbeskrivningar finns på Tiveden.se. Vandringslederna Munkastigen och Bergslagsleden går genom Tivedsområdet.

 [SE NÅGRA AV KOMMUNENS VANDRINGS- OCH CYKELLEDER I KARTAN](#)

Kanotleden mellan Bosjön och Unden är populär. Paddling i Stora och Lilla Trehörningen och i Unden är också vanligt. Kanoter finns att hyra och det finns även flera guideföretag att anlita.

Vitsand i nationalparken har många badbesökare under sommaren. Det kan stundtals vara trångt på parkeringen. Toaletter och sophantering samt grillar med bord finns. Boende i Sannerud kan bland annat bada i Unden på den lilla badplatsen vid båtbyggorna.

Landsbygd

Det finns intresse av att bo på landsbygden i Tivedsområdet men många bostäder som säljs nyttjas som fritidshus. Laxå kommun är positiv till byggnation av enbostadshus för permanentboende på landsbygden. I en befintlig bymiljö kan byggnation ske med enstaka enbostadshus för permanentboende. På en lantbruksfastighet ska det vara möjligt att uppföra en kompletterande bostad för att till exempel möjliggöra generationsboende. Vidare är kommunen positiv till att nya så kallade hästgårdar kan tillskapas i anslutning till betesmark som annars kan riskera att växa igen. Anpassning ska ske till befintlig bebyggelse avseende placering samt till lokal byggnadstradition och behandlas utifrån arkitektonisk kompetens. Bebyggelse eller annan form av etablering på brukningsvärd jordbruksmark eller betesmark med värdefulla signalarter bör undvikas men kan tillåtas om väsentliga samhällsintressen tillgodoses och inga alternativ finns.

Tivedens nationalpark har cirka 150 000 besökare per år. Merparten av besöken sker sommartid under juli samt några veckor in i augusti och förorsakar ökad biltrafik samt viss trängsel vid nationalparkens entréer. Cirka hälften av besökarna är utländska och de flesta kommer från Tyskland och Nederländerna. Alla tre entréerna har parkeringsplatser, toaletter samt sopsortering. Under sommaren är huvudentrén bemannad dagtid med natur- och turistguider. Vitsand, som är en av entréerna, har en populär badstrand med ett antal grillplatser. Det finns två platser i nationalparken där det är tillåtet att tälta.

Laxå kommun är positiv till etableringar även på ej utpekade områden, där ekoturismföretag är ett exempel på möjlig etablering i Tivedsområdet.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Laxå kommun har pekat ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Med områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses områden som är lämpligt för utveckling av landsbygden och som är av ett sådant slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Inom ett LIS-område kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet. Kommunen ska kunna motivera beslutet i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden.

Laxå kommuns utpekade LIS-områden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

 [VISA LIS-OMRÅDEN I KARTAN FÖR TIVEDSOMRÅDET](#)

 [TIVED LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

 [LAXÅ KOMMUN LIS-OMRÅDEN \(PDF\)](#)

Tived utvecklingsplan

Laxå kommun beslutade 2019 om en utvecklingsplan för Tived med ett antal ställningstaganden. Under den tid som översiktsplanen gäller planerar kommunen att uppdatera utvecklingsplanen. Syftet är att den ska stämma bättre överens med både den faktiska utvecklingen som sker och den utveckling som kommunen, tillsammans med invånare, företag och

föreningar vill uppnå på orten. Den uppdaterade utvecklingsplanen kommer därefter att användas som tematiska tillägg till översiktsplanen.

[📄 TIVED UTVECKLINGSPLAN \(PDF\)](#)